

Pradžia>Šeimos teisė ir paveldėjimas>Skrybos ir gyvenimas skyrium Skrybos ir gyvenimas skyrium

Airija

1 Kokios yra santuokos nutraukimo sąlygos?

Bet kuris norintis nutraukti santuoką sutuoktinis bylos iškėlimo metu nuolat gyveno Airijoje.

ARBA

Bet kuris sutuoktinis iki bylos iškėlimo dienos nepertraukiamai vienus metus įprastai gyveno Airijoje.

(1996 m. Šeimos teisės (santuokos nutraukimas) įstatymo 39 straipsnio 1 dalies a ir b punktai).

2 Kokie yra santuokos nutraukimo pagrindai?

Teismas (apygardos teismas ir Aukštasis teismas, 38 straipsnio 1 dalis) turėtų būti įsitikinęs, kad:

bylos iškėlimo dieną sutuoktiniai pastaruosius penkerius metus ne mažiau kaip ketverius metus gyveno atskirai vienas nuo kito nepertraukiamą laikotarpį arba laikotarpius, kurių bendra trukmė yra ne mažesnė nei ketveri metai,

IR

nėra jokių pagrįstų galimybių sutaisyti sutuoktinius,

IR

tokia išmoka, jei, teismo manymu, tai yra tinkama atsižvelgiant į aplinkybes, yra mokama arba bus mokama sutuoktiniams ir visiems išlaikomiems šeimos nariams

(įstatymo 5 straipsnio 1 dalis).

3 Kokios yra santuokos nutraukimo teisinės pasekmės:

3.1 asmeniniams sutuoktinių santykiams (pvz., teisei rinktis pavardę),

Santuoka nutraukiama sprendimu ir ją nutraukusi šalis gali sudaryti naują santuoką (10 straipsnio 1 dalis).

3.2 sutuoktinių turto padalijimui,

Nutraukdamas santuoką teismas gali priimti sprendimą dėl turto padalijimo (įstatymo 14 straipsnio 1 dalis); turtas gali būti parduodamas, padalijamas lygiomis dalimis arba kiekvienam sutuoktiniui individualiai arba perduodamas tik kuriai nors vienai šaliai.

3.3 sutuoktinių nepilnamečiams vaikams,

Nutraukęs santuoką, teismas gali pateikti, jo manymu, tinkamus nurodymus dėl bet kurio atitinkamo šeimos išlaikomo nepilnamečio vaiko gerovės, globos ar matymosi su juo (įstatymo 5 straipsnio 2 dalis). Vaiko gerovė yra svarbiausia.

(Daugiau informacijos pateikiama dokumente „Tėvų pareigos – Airija“).

3.4 pareigai suteikti išlaikymą kitam sutuoktiniui?

Nutraukdamas santuoką teismas gali priimti kuriam nors sutuoktiniui palankų sprendimą dėl išlaikymo, kuris pasibaigia išlaikymą gaunančiam sutuoktiniui sudarius naują santuoką (įstatymo 13 straipsnis).

Teismas taip pat gali kurio nors sutuoktinio naudai perskaičiuoti pensiją (įstatymo 17 straipsnis).

(Daugiau informacijos pateikiama dokumente „leškiniai dėl išlaikymo – Airija“).

4 Ką praktikoje reiškia teisės terminas „gyvenimas skyrium (separacija)“?

Separacija (gyvenimas skyrium) palengvina sutuoktinių, kurių ryšiai nutrūkę, nuolatinį gyvenimą atskirai.

Sprendimą dėl gyvenimo skyrium priėmęs teismas gali priimti papildomus sprendimus, susijusius su vaikais, išlaikymo išmokomis, kapitalo mokėjimais, teisėmis į pensiją, šeimos būstu ir kitu turto. Teismo sprendimu patvirtinus gyvenimą skyrium santuoka nenutraukiama. Todėl sutuoktiniai, kurių ryšiai nutrūkę ir dėl kurių buvo priimtas sprendimas patvirtinti gyvenimą skyrium, prieš sudarydami naują santuoką turi nutraukti ankstesniąją.

(1989 m. Teismo nustatyto gyvenimo skyrium nustatymo ir šeimos teisės reformos įstatymo 8 straipsnis).

5 Kokios yra gyvenimo skyrium (separacijos) nustatymo sąlygos?

Bet kuri viena ar kelios toliau nurodytos sąlygos:

- 1) sutuoktinis yra pilnametis;
- 2) nepagrįstas sutuoktinio elgesys ir žiaurumas;
- 3) sutuoktinio persikėlimas gyventi į kitą nei šeimos nuolatinę gyvenamąją vietą ilgiau nei 1 metams;
- 4) sutuoktiniai atskirai gyvena 1 metus ir prašymą dėl gyvenimo skyrium pateikia bendru sutarimu;
- 5) sutuoktiniai atskirai gyvena 3 metus;
- 6) santuoka iširo tiek, kad teismas neabejoja, jog įprasti santuokinių santykiai nutrūko ne mažiau kaip prieš 1 metus.

(1989 m. Teismo nustatyto gyvenimo skyrium (separacijos) ir šeimos teisės reformos įstatymo 2 straipsnis).

6 Kokios yra gyvenimo skyrium (separacijos) nustatymo teisinės pasekmės?

Patvirtinus gyvenimą skyrium sutuoktiniai nebeprivalo gyventi kartu, nors santuoka nėra nutraukiama. Žmona gali pasiilkti vyro pavardę.

Finansiniu požiūriu pareiga išlaikyti kitą sutuoktinį galioja toliau, be to, gali būti priteista išlaikymo išmoka, nors tokiu atveju į kurio nors sutuoktinio kaltę neatsižvelgiama. Tačiau, kaip ir nutraukiant santuoką, teisėjas priima sprendimą dėl santuokinių ryšių panaikinimo ir nutraukimo.

Paveldėjimo teisės išlieka, išskyrus atvejus, kai faktinis gyvenimas skyrium patvirtinamas tik dėl vieno sutuoktinio kaltės.

Šalys gali prašyti teismo panaikinti sprendimą. Teismas panaikina sprendimą tais atvejais, kai neabejoja, kad sutuoktiniai susitaikė ir ketina vėl pradėti gyventi kartu.

Gyvenimo skyrium bylos pavertimas santuokos nutraukimo byla:

vieno iš sutuoktinių prašymu teismo sprendimas dėl gyvenimo skyrium gali būti *ipso jure* paverčiamas sprendimu nutraukti santuoką, jeigu gyvenimas skyrium truko trejus metus. Šiuo atveju teisėjas nutraukia santuoką ir priima sprendimą dėl santuokos nutraukimo pasekmių.

Jeigu gyvenimas skyrium buvo patvirtintas sutuoktinių bendru prašymu, santuoką nutraukti galima taip pat tik bendru prašymu.

7 Ką praktikoje reiškia terminas „santuokos pripažinimas negaliojančia“?

Tai reiškia, jog tariama, kad nė viena santuoką nutraukusi šalis nebuvo sudariusi santuokos.

8 Kokios yra santuokos pripažinimo negaliojančia sąlygos?

Privalo būti įvykdyta viena iš toliau nurodytų sąlygų:

kuris nors sutuoktinis bylos iškėlimo metu nuolat gyveno Airijoje;

kuris nors sutuoktinis bylos iškėlimo dieną įprastai gyveno Airijoje 1 metus;

kuris nors sutuoktinis mirė iki tos dienos

ir

nuolat gyveno Airijoje mirties momentu arba

bylos iškėlimo dieną įprastai gyveno Airijoje ne trumpiau kaip 1 metus.

9 Kokios yra santuokos pripažinimo negaliojančia teisinės pasekmės?

Laikoma, kad santuoka niekada nebuvo sudaryta. Kiekviena šalis gali laisvai sudaryti naują santuoką. Šalys neturi paveldėjimo teisių viena kitos atžvilgiu ir pareigos išlaikyti viena kitą. Laikoma, kad tokioje santuokoje gimę vaikai yra nesantuokiniai.

10 Ar yra alternatyvių neteisminių priemonių, kuriomis su santuokos nutraukimu susijusius klausimus būtų galima išspręsti nesikreipiant į teismą?

Piniginiai ir turtiniai klausimai ir su nepilnamečių išlaikymu susiję klausimai gali būti sprendžiami taikant tarpininkavimą ir nesikreipiant į teismą, tačiau teismas savo iniciatyva gali patvirtinti gyvenimą skyrium arba priimti sprendimą dėl santuokos nutraukimo.

11 Kur turėčiau pateikti prašymą (skundą) nutraukti santuoką, nustatyti gyvenimą skyrium (separaciją) arba santuoką pripažinti negaliojančia? Kokių formos reikalavimų reikia laikytis ir kokius dokumentus turėčiau pridėti prie prašymo?

Apygardos teismas ir Aukštasis teismas turi jurisdikciją nagrinėti prašymą dėl santuokos nutraukimo / gyvenimo skyrium / santuokos pripažinimo negaliojančia.

Prašymas dėl santuokos nutraukimo / gyvenimo skyrium apygardos teisme pradedamas nagrinėti atitinkamo apygardos teismo raštinei pateikus civilinį pareiškimą, o procesą reglamentuoja 2001 m. Apygardos teismo taisyklių 59 straipsnio 4 dalis.

Prašymas dėl santuokos nutraukimo / gyvenimo skyrium Aukštajame teisme pradedamas nagrinėti įteikiant specialų šaukimą, kurį išduoda centrinė įstaiga.

Procedūra reglamentuojama Apeliacinių teismų taisyklių 70A straipsnyje (1997 m. S.1, Nr. 343). Prašymas dėl santuokos pripažinimo negaliojančia

Aukštajame teisme pradedamas nagrinėti centrinei įstaigai paduodant skundą. Procedūra reglamentuojama Apeliacinių teismų taisyklių 70 straipsnyje.

12 Ar galima gauti teisinę pagalbą proceso išlaidoms padengti?

Taip, šiuo atveju reikia kreiptis į [teisinės pagalbos valdybą](#), kuri atlieka materialinės padėties patikrinimą.

13 Ar galima apskųsti teismo sprendimą dėl santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium (separacijos) nustatymo arba santuokos pripažinimo negaliojančia?

Aukštojo teismo sprendimas dėl apskūsto apygardos teismo sprendimo santuokos nutraukimo / gyvenimo skyrium / santuokos pripažinimo negaliojančia byloje yra galutinis ir neskundžiamas ([1936 m. Teisingumo teismų įstatymo](#) 39 straipsnis).

Visi Aukštajame teisme pradėtosieji nagrinėti santuokos nutraukimo / gyvenimo skyrium / santuokos pripažinimo negaliojančia bylose priimti sprendimai gali būti skundžiami Aukščiausiam Teismui.

14 Ką turėčiau daryti, kad kitos valstybės narės teismo priimtas sprendimas dėl santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium ar santuokos pripažinimo negaliojančia būtų pripažintas šioje valstybėje narėje?

Norint pateikti konkretų prašymą, į teismą (apygardos arba Aukštąjį) reikia kreiptis [1995 m. Šeimos teisės įstatyme](#) nustatyta tvarka. Apygardos teisme prašymas pradedamas nagrinėti gavus civilinį pareiškimą. Aukštajame teisme prašymas pradedamas nagrinėti įteikiant specialų šaukimą.

15 Į kurį teismą reikėtų kreiptis, siekiant užginčyti kitos valstybės narės teismo priimtą sprendimą dėl santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium ar santuokos pripažinimo negaliojančia? Kokia tvarka taikoma šiais atvejais?

Airijos teismai (t. y. Aukštasis teismas arba apygardos teismas), atsižvelgdami į konstitucinį santuokos nutraukimo statusą, nusprendžia, ar santuokos nutraukimą užsienyje galima pripažinti Airijoje.

16 Kokios valstybės teisė taikoma santuokos nutraukimo bylose kai sutuoktiniai negyvena šioje valstybėje narėje arba jų pilietybės skiriasi?

Airijoje santuokos nutraukiamos laikantis 1996 m. Šeimos teisės (santuokos nutraukimas) įstatyme nustatytų sąlygų.

Airijoje negyvenantis arba jos pilietybės neturintis sutuoktinis gali prašyti nutraukti santuoką Airijoje, jeigu jis atitinka kurias nors 1996 m. Šeimos teisės (santuokos nutraukimas) įstatymo 39 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nustatytas sąlygas. Airijoje teismų jurisdikcija santuokos nutraukimo bylose grindžiama gyvenamąja vieta, o ne pilietybe.

Susijusios nuorodos:

[Airijos teismų tarnyba](#)

[„Oasis“: informacija apie valstybines tarnybas](#)

Paskutinis naujinimas: 12/11/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į

kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.